

Déli Hírlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAPSZOMBAT, 1931. AUGUSZTUS 15.
TIMISOARA-TEMESVÁR, VII. ÉVF. 182. SZ.FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICHENDRED

A brutalitások

melyeknek szenvedő áldozatai a polgárság köréből kerülnek ki, cselekvő hásei pedig számtalan esetben a hatalmi mámorban tobzódó esendőségi közegek, ugylátszik mégsem csak a lapok rovataiban kelnek életre. Más-ként érthetetlen lenne Dimitrescu Konstantin generális, országos esendőségi parancsnok felhívása, melyet alább közlünk. Hiszen nem valószínű, hogy a tábornok, aki hivatott a esendőségi intézmény presztizsét fölött öröküdni és annak nivóját emelni, a nyilvánossághoz fordulna felhívásával, ha ennek nem látná szükségét. Örömmel üdvözöljük azt az egészséges szellemet, amely a hibákat és bajokat nem azok eltitkolásával, hanem a nagy nyilvánosság előtt való kipellen-gézésével kívánja kiirtani. A felhívás, melyet a esendőségi parancsnok az ország összes lakosaihoz, az összes hatóságokhoz és az összes sajtóhoz, a következő:

Összes írásbeli és különböző ellen-örző szemléim alkalmával kiadott szó-beli utasításaim és figyelmeztetésem ellenére, amelyek arra irányultak, hogy a esendőségi hagyományok fe-vegre azaz a régi rendőri szokásait, amely a lakosság ütlegetésében és bántalmazásában nyilvánul és nagyon sokszor indokolatlan letartóztatást is vont maga után, mégis sajnálkozással kell megállapítanom, hogy a esendőségi visszaél helyzetével és nem teljesíti erre vonatkozó utasításaimat.

Határozott céloom, hogy ezek a barbár és embertelen tulkapások egy-szersmindenkorra megszűnjenek. Ezért felkérem az ország lakosságát, a hatóságokat, főleg a sajtó munkasait és mindenkit, akit látja vagy tudomást szerez arról, hogy bármelyik esendőr ilyen tiltott bántalmazást eszközöl, azt velem, egyenesen címemre írásban vagy személyesen is haladéktalanul tudassa és ígérem, hogy a bűnösök ellen kérielhetetlen szigorral haladéktalanul eljárak.

Azért intéztem ezt a felhívást a nyilvánosság útján, mert nagyon sok esetben a bántalmazott félelemből eltekint attól, hogy feljelentést teyven, annak ellenére, hogy ütötték, verték, bántalmazták vagy pedig törvényte-lenül letartóztatták. Így a bűnös megmenekül tettének törvényes következményei alól és az országos esendőrfelügyelőség sohasem pusztíthatja ki a brutalizálás megrögzött szokását.

A magunk részéről kívánjuk, hogy ez a felhívás ne csak jött malaszt maradjon.

A szerb diktatura árnyékában

a politikai élet minden vonatkozásban megszűnt, a magyarság és németiség teljesen visszavonult és nyilvános helyen nem igen mer onyanyelvén beszélni

Jugoszláviában másfél év óta diktatura van: kemény, szigorú katonai kormányzás vezet az ügyeket. Azóta a diktatura belső állapotáról az új rend hatásáról csak igen szörványos hírek láttak napvilágot. A jugoszlávi sajtó megszűnt a közállapotok bírálója lenni: a kormány és a hatóságok ténykedéseit kritikával illetni Jugoszláviában szigorúan tilos, a politikai élet ott minden vonatkozásban teljesen megszűnt. Ilyen körülmények között fokozott mértékben tarthat érdeklődésre számot, ha őszinte képet nyerünk arról, hogy tulajdonképpen mi történik itt a tőszomszédságunkban, milyen az élet, a katonai diktatura Jugoszláviában, politikai, kulturális és gazdasági tekintetben?

Nehéz dolog rövid idő alatt mindenről tájékozódni, mindazonáltal újságírói szemmel sok érdekes dolgot lehet észlelni az olyan kultur-ünnepély kapcsán is, amint a nagykikindai dalóverseny jelentett, amikor a Bánságból és a Bácskából száz számra sereglettek össze a gazdag torontáli városba magyar és német dalosok, egész különleges színezetet adva egy napon a szerb Kikinda életének.

Mert Nagyikinda ma a külső jelek szerint is tipikus szerb város. Körülbelül 20.000 szerb lakosa van, akik mellett a 6000 német és 4000 magyar szinte eltűnik, mintha nem is léteznének.

Az üzleteken mindenütt szerb felírás és az egész városban egyetlen magyar orvos nevét láttam magyarul is kiírva. A magyarság és németiség teljesen visszavonult életet él és bizony midőn az utcán anyanyelvén beszél az idegennel, félve tekintget széjjel: nem vonja-e ezzel magára a túlzó

szerb sovíniszták haragját.

Egy előttünk szinte érthetetlen ijedelem, félenkség, vagy talán túlzásba vitt óvatosság uralkodik a kisebbségeken: a benszülöttek politikai kérdésekben egyáltalán nem mernek nyilatkozni. Ők nyilván jobban tudják, miért van ez így.

Valami enyhülés mégis jelentkezik a jugoszláv belpolitikában. A kormány — talán a külföldtől várt kölcsönre való tekintettel — egyes jelek szerint parlamenti választásokra készül, ami azonban nem fogja jelenteni a diktatura megszűnését, még elváltozását sem, csupán egy formailag demokratikus lepelbe burkolná. Aligha lesz tanácsos felvenni a választási harcot a kormánnyal, mely nyilván gondoskodni fog egy 99 százalékos választási győzelemről.

A külső jelek szerint a diktatura erős alapokon és jól szervezett hadseregen és köz-igazgatáson nyugodva, még igen hosszú életű lesz.

Egy ponton fenyegethetné csak komoly veszély és ez a gazdasági front, a buza és terményértékesítés kérdése, amely az összes agrárlamoknak annyi gondot okoz, de valószínű, hogy a jugoszláv állam e nehézségeken is sikerrel lábál keresztül. A Z i f k o v i t s-kormány ugyanis imponáló módon hatalmas segélyt nyújtott, vagy kíván nyújtani a bajban levő mezőgazdaságnak: behozta a gabonavásárlásra a monopóliumot és métermázsáskint 160—170 dinár (480—500 lei) árat biztosít a gazdáknak a búzáért, amiről a mi gazdáink nem is mernek álmodni, hiszen Romániában a kiviteli prémiummal együtt a buza ára ezen összeg felét is alig érik el. Az állam azonban ezen intézkedéssel, amelyet a gabonakereskedők bekapcsolásával hajt végre, óriási

terheket vett magára és jelenleg képtelen eleget tenni fizetési kötelezettségeinek.

A gazdák tehát csak bonokat kapnak, de készpénzt nem és adósságaik fedezésére e gabona-eladási bonokat adják oda, amik azonban e pillanatban nem jelentenek készpénzt. Ha a diktatura kormánya tud gondoskodni a bonok készpénzben való beváltásáról, uralma változatlanul szilárd marad, ellenkező esetben pedig a szenvedélyes szerb parasztság haragját zudítaná magára, ami súlyos bonyodalmak forrásává válhat.

A gazdasági kérdések tehát Jugoszláviában is az állam alapvető problémái és ezek mögött minden más eltörpül jelentőségben. Amely jogos kritikával lehet illetni a jugoszláv diktaturát kisebbségi szempontból a politikai és kulturális élet teljes megbénítása miatt, más oldalról az igazságnak megfelelően meg kell állapítani, hogy

noha a gazdasági helyzet ott is rosszabbodik, a mi viszonyainkhoz képest még mindig igen jók a gazdasági viszonyok. A buza ára duplája a miénknek, de a munkások bére is kétszer akkora, mint nálunk és távolról sines ilyen ijesztően növekvő munkanélküliség.

A földék ára körülbelül kétszer akkora mint Romániában. Az állami tisztviselők és nyugdíjasok pontosan megkapják illetményeiket, amik nem nagyok, de elegendők a megélhetésre. Alkalmam volt négy-szemkőzt beszélgetni kisebbségi vállalkozóval, gazdával, iparossal, tisztviselővel, munkással és gazdasági tekintetben általánosságban mind kedvezően nyilatkoztak saját helyze tükről.

Egy bácskai magyar szabómester elmondotta, hogy hetenkint hat-hét új öltönyt készít, saját családi háza és négy hold földje van, — ezzel szemben

összadója mindenféle címen egy évre körülbelül 30.000 lei. Ez ugyan nem kevés, de van niből fizetni. Egy kisebbségi állami tanító havi fizetése 2500 dinár vagyis 7500 lei. A nap-szám Kikindán 30 dinár, tehát 90 lei.

Az élelem a jugoszláv Bánságban is olcsó. A kávéházi és szállodai árak körülbelül azonosak a miénkkel.

PAN György dr.

Titokzatos gyilkosság, melynek elkövetésével négy előkelő fiatal-embert gyanusítanak

Konstancában titokzatos gyilkosság történt, amelynek áldozata Jonescu Costin artista. Jonescu előadás előtt egy hölgy miatt szóváltásba keveredett négy fiatalemberrel. A hangos vitának az ügyelő esengője vetett véget, mely Jonescut a színpadra szolgáltatta. Az artista az előadás után hazafelé indult. Amikor az egyik sötétebb utcába kanyarodott négy fiatalember vetette reá magát, akik közül az

egyik kést rántott és Jonescu nyakcsigolyába döfte. A szerencsés ember azonnal meghalt. A gyilkosok elmenekültek. A helyszínen csupán egy kalapot találtak, amelyet a négy fiatalember valamelyike hagyhatott ott. Ennek alapján megindult a nyomozás és a rendőrség négy egyént letartóztatott, akik a legelőkelőbb konstancai társasághoz tartoznak. Egyelőre tagadnak. A vizsgálat folyik.

Megmérgezte házastársát egy jugoszláviai fiatal román asszony és átszökött a határon

Nagybecskerek közelében Szárca községben Cherceu Flóra harmincegyéves román paraszt-asszony megmérgezte vadházastársát, Foliaanu Jánost, aztán Jugoszláviából átmenekült Romániába. Foliaanu János még 1918-ban megismerkedett Cherceu Flórával, megszerették egymást és közös háztartásra léptek. Nagyon boldogan éltek és két gyermekük is született. Foliaanu János többször kijelentette, hogy majd csak akkor kötnek törvényes házasságot, ha a szülői meghalnak és megkapja hetven holdnyi örökséget.

Néhány év óta azonban a csendes és férjéért rajongó asszony megváltozott. A faluban egyszerre csak arról suttogtak, hogy Cherceu Flóra nem éri be Foliaanu Jánossal és szeretőket tart. Mint rendesen, most is a férj tudta meg utolsónak az asszony hűtlenségét. Néhány hét előtt Foliaanu megtudta, hogy távollétében egy fiatal legény jár a házához. Foliaanu János egy napon úgy tett, mintha kimenne a mezőre, de alig egy óra múlva visszatért. A gyermekeit az udvaron találta játszadozva és amikor benyitott a szobába, ott kapta feleségét és a legényt szerelmi kettősben és pedig olyan helyzetben, amikor minden tagadás hiábavaló lett volna. Foliaanu a kezében levő husággal alaposan elverte a legényt és kidobta. Azután a feleségét látta el jól. A legény, akinek megverése köz tudomásává lett, eltűnt a faluból. Foliaanu pedig megbocsátott Cherceu Flórának és látszólag helyreállt közöttük az egyetértés. Foliaanu megbocsátása őszinte is volt, azonban az asszony bosszút forralt.

Hétfőn történt, hogy Foliaanu ismét váratlanul toppant haza dél-élezt. Az asszony ingerülten kérdezte, hogy talán azért tért haza meglepetésszerűen, mert megint rajta akarta kapni valakivel? Foliaanu nem akart civakodást provokálni és azt mondta a feleségének, hogy főzzön neki, mert kimegy a földre. Az asszony a konyhában duzzogva nekilátott a főzésnek és hamarosan egy tál krumplilevest hozott be. Odatette a férjének és azt mondta, hogy ő a gyerekekkel már ebédel és azért nem eszik. Foliaanu nekilátott az evésnek és különös ízűnek mondta a levest, mire az asszony azt válaszolta, hogy a rántás kicsit odaégett. Foliaanu megette a levest, aztán újból a mezőre akart menni. Azonban csak a kapuig jutott el, mert rettenetes göresök lepték meg. Visszament a házba és lefeküdt az ágyba. Kérte a feleségét, hogy hívja el Muschong Ferenc dr. orvost. Az asszony el is indult, de többé nem tért vissza. Kiderült, hogy az utcán találkozott egy rokonával, akinek nem szólt a férje betegségéről, ellenben elmondotta, hogy át-

lopózik a román határon, mert meg akarja látogatni Romániában lakó anyját. A két gyermek ott maradt az apa mellett, akinek állapota egyre rosszabbodott. Később eszméletét is veszítette. Este az egyik gyermek átszaladt a szomszédba, de mire a szomszéd megjött, Foliaanu már halott volt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halált

nagy adag arzén okozta. A csendőrség jelentést tett a gyilkosságról a nagybecskereki ügyészségnek és kérte, hogy a Romániába szökött Cherceu Flórával szemben indítsanak kiadatási eljárást. Amint a kiadatásra vonatkozó iratok megérkeznek, a román hatóságok megkeresik a gyilkos asszonyt, akit átadnak a jugoszlávoknak.

Új menetrend készül már megint, mert októberben ismét a keleti időszámítás lesz érvényben Romániában

Minden esztendő október elsején a vasutnál életbelép a téli menetrend. Romániában ez ebben az esztendőben több előmunkálattal igényel, mint más években, mert október elsején — miként ismeretes — az ország visszatér a kelet-európai időszámításra, ami az óramutatóknak egy órával való előretolásával jár. A téli menetrendet mindazonáltal úgy kell megszerkeszteni, hogy a határállomásokon a külföldi vonatokkal, amelyek a közép-európai idő szerint közlekednek, jó legyen az összeköttetés és az utasoknak ne kelljen a csatlakozásra órákon keresztül várakozni. A bukaresti vasúti vezérigazgatóság leiratot intézett a temesvári kerületi vasutigazgatósághoz, amelynek területén számos határállomás van,

hogy a téli menetrendre vonatkozólag készítsen el javaslatot. A vasutigazgatóság forgalmi osztályán Ostroia Metód főfelügyelő vezetésevel tizenkét tisztviselő látott neki a téli menetrend elkészítésének. A munkát azért sürgős, mert augusztus 24-én ebben az ügyben Bukarestben a vezérigazgatóságnál értekezlet lesz, amelyen ezt a javaslatot tárgyalni fogják. Ugyanakkor érkeznek Bukarestbe a külföldi vasutak képviselői, hogy a határmenti csatlakozások ügyében megegyezést létesítsenek. Az egyes országok közötti vasúti csatlakozások megállapítása után kerül csak sor az ország belső részein járó vonatok menetrendjének megszerkesztésére, mivel ezek a nemzetközi vonatok után igazódnak.

Felbontják az összes szerződéseket, melyeket a tejközponti igazgató önhatalmulag kötött a törvényes előírások mellőzésével

A városi tejközpont bérbeadását határozta el a város vezetősége, amint azt megirtuk. Ezt megelőzően azonban felülvizsgálta mindazon szerződéseket, melyeket a tejközpont volt igazgatója egyesekkel kötött a városi tej eladása érdekében. Ezekről kiderült, hogy rendkívül hátrányosak a városra nézve, mert egyes városrészekre monopóliumot biztosítottak egyeseknek, amelyből csak az illetőknek volt haszna. Tekintettel arra, hogy a szerződések a városi tanács tudta és hozzájárulása nélkül, továbbá a nyilvános árlejtés mellőzésével jöttek létre, az ideiglenes bizottság megbízta a városi ügyészséget, hogy ezeket a szerződéseket bontsa fel. Ezzel

kapcsolatban megoldást nyert a szakálházai tejszállító gazdáknak a várossal való ügye is. Ezekkel annak idején szintén a törvényes formák mellőzésével szerződést kötött a volt tejközponti igazgató és kötelezte magát napi háromezeröttszáz liter tej átvételére. Tekintettel arra, hogy a városnak jelenleg nincsen szüksége ezen mennyiségre, tárgyalások indultak meg közvetlenül a gazdákkal, akik beleegyeztek abba, hogy a város egyelőre csak a fél mennyiséget vegye át és hajlandók ezt az eddigi négy leies ár helyett literenként három leiesért szállítani. Ezzel könnyítették a város terheit, legalább addig, amíg a bérbeadás tényleg megtörténik.

Megmérgezte magát egy valamikor gazdag kereskedő özvegye, akit kilakoltattak, mert a házbért sem tudta megfizetni

Budapestén valamikor ismert és tekintélyes csillárkereskedő volt Koffler Jakab. Szép vagyona volt, amelynek nagy részét hadikölcsönbe fektette. A háború után a mostoha gazdasági viszonyokat Koffler Jakab is megérezte és háromszor

volt kénytelen üzletét kisebbiteni és más-más helyiségbe költözni. Legutóbb a Dohány-utcában volt az üzlete, amely sehogysen tudott virágozni. A sok gond és baj felőrölte Koffler Jakab idegzetét és a szerencsétlen ember a múlt esztendő-

ben meghalt. Azóta az üzletet hatvannégy esztendő özvegye vezette. A tavasszal folyamodványt nyújtott be a népjóléti miniszteriumhoz, amelytől kérte, hogy mint volt hadikölcsönjegyző, segélyben részesüljön. A miniszterium azonban arra való hivatkozással, hogy üzlete van, megtagadta kérelmének teljesítését. Koffler Jakabné már hónapok óta nem tudta az üzletbérét sem fizetni és azért a háztulajdonos megindította ellene a kilakoltatási eljárást. Tegnap jelentek meg a hatósági emberek és megkezdték a kilakoltatást. Koffler Jakabné arra való hivatkozással, hogy nem jól érzi magát, bement az üzlet melletti szobába. Minthogy azonban sokáig nem került elő, utána néztek, hogy miért marad el és akkor a diványon eszméletlen állapotban találták. Kiderült, hogy a szerencsétlen asszony megmérgezte magát. Súlyos állapotban a mentők a kórházba szállították.

Sikkasztott de a sikkasztott pénzt ellop-ták tőle

Bagyenovics István a jugoszlávai mitrovicai fegyház pénztárosa májusban váratlanul eltűnt. Vele együtt azonban eltűnt a fegyház készpénze: négyszázezer dinár is. Bagyenovicsot körözték, de azóta sem tudták kézrekeríteni. Tegnap aztán meglepetésszerűen Irig bácskai község csendőrségén jelentkezett egy jól öltözött fiatal ember és elmondotta, hogy Bagyenovics István, a mitrovicai fegyház sikkasztó pénztárosa. Elbeszélte, hogy már két esztendő óta állandóan a pénztárban és mert attól tartott, hogy manipulációjára rájönnek, szökésre határozta el magát. Kivette a pénztárban levő négyszázezer dinárt és mert külföldi utlevelet már előbb szerzett, biztos helyre igyekezett jutni. Zágrába utazott és a vonaton a nagy izgatottságtól elaludt. Mikor aztán Zágráb közelében fölébredt, rémülten látta, hogy börtáskáját, amelyben a négyszázezer dinárt tartotta, valaki ellopta. Mindössze tizenkétezer dinárja volt, amelyet a belső zsebében tartott. Ezzel a pénzzel nem mehetett külföldre és azért a felvakban bujdosott. Azonban pénze most már teljesen elfogyott és az irigi vendéglőben előző napon adta ki utolsó dinárját. Nem akart éhezni és azért inkább jelentkezik, mondotta. A csendőrség a sikkasztó pénztárost letartóztatta és most nyomoz a sikkasztó ismeretlen tolvaja után.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle lilium-tejkrémet, lilium-tejszappant, liliumpuvert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas-hoz” Belváros, Szeni György-tér

BUTOR modern kivitelben olcsón és jól csak **SCHUSTER FERENC** butorgyárban kapható
Timisoara, Erzsébetváros, Koronau. 14. Telefon 11-01.

A Timisiana ügyében szenzációs fordulat történt, mert a vizsgálóbíró Sutescu összes vagyonára elrendelte a bünyügyi zárlatot

A múlt évben, mikor a hullámok már kezdtek összecsapni a Timisiana fölött, menesztették az intézetnek Bukarestből Temesvárra hozott igazgatóját. Ez a Temesvárot meg bukott pénzügyi zseni bosszúból röpiratot adott ki, amelyben önmagát mentőangyalaként, az előbbi vezetőket pedig közönséges svihákként mutatta be. A lavina megindult, sokakat maga alá temetett és Sutescu cézári pózban gunyosan mosolygott a romok tetején. A vizsgálat azonban tovább folyt és hosszú idő után tegnap szenzációs fordulatot vett. A kolozsvári vizsgálóbíró bünyügyi zárlatot rendelt el Sutescu Pantelimon, a Timisiana utolsó vezérigazgatójának összvagyonára.

A vizsgálóbíró végzésében megállapítja, hogy Sutescu közbirendbeli okirathamisítást követett el és az 1928. évre tudatosan hamis mérleget készített. Ebben a mérlegben kilenc és félszázalék tiszta üzleti nyereséget mutatott ki, holott ekkor a Timisiana veszteségei már meghaladták a száz millió leit is.

A vizsgálóbíró megállapítja még, hogy Sutescu vezérigazgatói minőségben nemhogy helyrehozta volna a bank üzleti mérlegét, hanem rosszul gazdálkodott és a veszteségeket növelte. Így Sutescu anyagilag is felelős a hozzá nemértése folytán támadt károkért és hogy ingatlanait el ne adhassa, a vizsgálóbíró Sutescu összes ingó és ingatlan vagyonára kiterjesztette a bünyügyi zárlatot, ezenkívül

zárlat alá vette azt a három millió leit is, amelyet a Timisiana — a Sutescu által fizetés és szerződésbeli járandóságok miatt indított és elsőfokon megnyert perben —, a temesvári járásbírósgón letétbe helyezett.

Cojocaru kolozsvári vizsgálóbíró eme döntése jelentős fordulatot jelent a Timisiana-ügyben. A vizsgálóbíró hónapok óta teljesen új irányban folytatta a vizsgálatot a Timisiana bukása ügyében. Nem látszik kizártnak, hogy a legközelebbi időben már olyan személyek is szerephez jutnak, akiknek ezideig sikerült magukat távol tartani a vizsgálattól. Cojocaru a vizsgálat folyamán nemcsak azokat a személyeket veszi elő, akiknek a nyilvánosság előtt szerepük volt, hanem főleg azokkal az ügyletekkel foglalkozik, amelyekben a Timisiana milliókat vesztített, és olyanok, akik ezeket az ügyleteket kötötték.

Ilyen közös ügylete pedig a Timisiana-nak nem egy volt. Érdekes,

hogy ezekre az ügyletekre csak most terelődik a figyelem. A vizsgálat meglepetéseket készít elő. Az sem látszik kizártnak, hogy Cojocaru

kolozsvári vizsgálóbíró Temesvárra érkezik és a helyszínen teszi meg a további vizsgálat érdekében szükséges lépéseket.

Megnyugodott, miután leszurta a rendőrt, aki el akarta venni öngyújtóját

Karánsebesen néhány hónap előtt Christea Szerafin rendőr Pischák Mátyás szabósegédnél öngyújtót látott, amelyet elkobzott. A rendőr fel is jelentette a szabósegédet, akit az öngyújtó miatt pénzbírságra ítélték. Pischák Mátyás ezért bosszút esküdött és egyre várta az alkalmat, amikor a rendőrnek visszafizetheti a kölcsönt. Christea Szerafin rendőr kedden este a város külső területén járt és amikor szabad lett, betért az egyik vendéglőbe. A vendéglőből egy órai tartózkodás után kissé mámorosan tartott hazafelé. Az uton egyszerre csak eléje toppant Pischák Mátyás és a kezében tartott éles késsel felmetasztotta a hasát. A rendőrt életveszélyes sérüléssel kórházba szállították. Pischák Mátyást néhány óra múlva elfogták. A rendőrségen kijelentette, hogy tettére előre készült, mert az öngyújtó elkobzásáért bosszút akart állani és mivel ez sikerült neki, most már teljesen nyugodt.

kodás után kissé mámorosan tartott hazafelé. Az uton egyszerre csak eléje toppant Pischák Mátyás és a kezében tartott éles késsel felmetasztotta a hasát. A rendőrt életveszélyes sérüléssel kórházba szállították. Pischák Mátyást néhány óra múlva elfogták. A rendőrségen kijelentette, hogy tettére előre készült, mert az öngyújtó elkobzásáért bosszút akart állani és mivel ez sikerült neki, most már teljesen nyugodt.

A temesvári utak hosszúsága összesen kétszáz kilométer és két és félmillió négyzetméternyi területet foglalnak el

A városok jólétének és virágzásának külső képét mindenkor a forgalom mutatja, amely a város utcáin és utain bonyolódik le. A forgalom a városok életében a vérkeringést jelenti és az a város, ahol lüktet az élet, vagyis nagy a forgalom, az egészséges és fejlődésre képes. Ellenkező esetben a város haldoklik és ezt a forgalom, mint a városok belső életének szabályozója élénken jelzi. Hogy a hasonlatnál maradjunk, ha a városok szervezetében a forgalom jelenti a vérkeringést, akkor az utak és utcák a vénedények szerepét töltik be és ilyen módon a város életének rendkívül fontos tényezői lesznek.

Temesvár városa Romániának egyik legnagyobb ipari gócpontja, fejlett kereskedelemmel rendelkezik, nem lesz tehát érdektelen, ha megtudjuk, hogy a város meglehetősen nagy forgalma, milyen hosszú utvonalon bonyolódik le. Temesvár szétnyúló építkezésénél fogva ha-

talmas területen fekszik. Utainak és utcáinak száma nagy és ennek megfelelően az utak hosszúságainak végösszege százyolcvannégy kilométert tesz ki. Ez a szám azonban csak a kövezett utak hosszúságát mutatja, és nincsen beszámítva az a sok utca, amely még kikövezésre vár. A város területén fekvő összes utcákat és utakat beszámítva, bátran állíthatjuk, hogy Temesvár városa kétszáz kilométer hosszúságot meghaladó utcarendszerrel rendelkezik. Ha az uthalózat átlagos szélességét 12 méternek vesszük, akkor az utak által elfoglalt területet kapjuk meg, ami 2,400.000 négyzetméternek felel meg. Ha tehát nálunk a szőlőművelés szerint az utcán heverne a pénz, akkor a nagy területen csakhamar meggazdagodhatna a város minden lakója, de miután nincsen, így csak a terület nagysága marad, amelyen halálos harc folyik a mindennapi kenyérért...

Mégszilárdult a pénzpiac a romániai bankszindikátus megalakulásának hírére

Bukarestben tegnap megalakult a romániai bankszindikátus, amelynek célja, hogy a bankoknak szükség esetében támogatást nyújtson. A bankszindikátus megalakítására irányuló tárgyalások Argentoianu pénzügyminiszter elnöksége mellett folytak le és azokat tegnap délután a Nemzeti Bankban tartott ta-

nácskozások követték, amelyek a késő délutáni órákba nyultak. A szindikátus, alaptőkéje átmenetileg háromszáz millió lei. Ebből az összegből százötven milliót a bukaresti nagybankok, százötven millió leit pedig a Nemzeti Bank jegyzett, az egész összegért viszont az állam a pénzügyminiszterium útján garan-

ciát vállalt. Ez a 300 millió lei csak kezdeti alaptőke és bármikor emelhető és a felemelt tőkékért az állam ugyancsak kezességet vállalt. A bankszindikátus tehát szerződéses viszonyba kerül az állammal és a Nemzeti Bankkal és e szerződéses viszony alapján a bankok rövid lejáratú kölcsöneit hosszulejáratú kölcsönökké alakítják.

A bankszindikátus megalakításának a híre tegnap délután terjedt el Bukarestben és a piacon szilárdulást és bizalmat eredményezett. A bankszindikátus megalakulásával a Bercovitz bankháznak módot nyultanak jelenlegi immobil helyzetből való kijuthatásra. A Bercovitz bank betétesei értekezletet tartottak és úgy döntöttek, hogy a pénzügyminiszteriummal szemben a legmesszebbmenő előzékenységet tanúsítják.

Bungetianu István tegnap átadta a prefektúra ügyeit és Bukaresztbe utazott

Bungetianu István delegált temesi prefektus tegnap átadta a megyei prefektúra vezetését. Furlugianu Oktávián krassói földbirtokosnak temesi prefektussá történt kinevezésével Bungetianu István megbízatása megszűnt. Tekintettel arra, hogy az újonnan kinevezett prefektus ezideig még nem jelentkezett Temesvárott hivatalának átvétele végett, Bungetianu tegnap délből Jonescu Gyula dr. alispánnak átadta a megye vezetését. Bungetianu belügyi vezérfelügyelő, volt prefektus ma reggel elhagyja Temesvárt. Két napot Herkulesfürdőn tölt, onnan Bukaresztbe utazik, majd szabadságra megy. Szabadsága leteltével ismét átveszi ügyosztálya vezetését a belügyminiszteriumban.

Megölte

sorban minden gyermekét, mert vagyonát féltette tőlük

Az ausztriai Feld am See községben a múlt héten Moser János ötvenöt esztendő jómódu parasztagazda a csendőrségnek bejelentette, hogy husz esztendő fia meghalt. Néhány napra rá a fiu holttestét megtalálták az erdőben és a rajta levő sebek kétségtelenül bizonyították a gyilkosságot. Mosert faggatni kezdték, mire beismerte, hogy a fiát meggyilkolta. Beismerte azt is, hogy egy másik fiát két esztendő előtt a folyóba lökte, ahol az megfulladt. Akkoriban az esetről azt hitték, hogy szerencsétlenség történt. Néhány év előtt két kisebb gyermekét tette el láb alól. Moser János az észelőség nyomai mutatkoznak. Amikor megkérdezték tőle, hogy miért pusztította el gyermekeit, azt válaszolta vigyorogva, hogy előbb utóbb biztosan azt akarták volna gyermekei, hogy ossza föl köztük a vagyonát, amit pedig nem hajlandó megtenni.

Forum-Mozi

Általános közkívánatra péntek, augusztus hó 14-től a legkiválóbb 100 százalékos német filmpereit

Mesék az írógépről

A főszerepekben: Renate Müller, Felix Bressart, Hanns Thimig.
Menopol: Kamarafilmművészet. Huzatmentes ventilátor szellőztetés.

A legújabb Fox-Híradó

Forum-Mozi

Deli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTGYÖRGY-
TÉR 4. SZÁM.

Telefonszám:

3-52, poste 9 után 18 és 2-21.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Havonta 80, negyedévre 240, fél-
évre 450, évente 900 lei. — Kül-
földre: havonta 110, negyedévre
330, félévre 600, évente 1200 lei,
vagy egyenlő értékű váltó.

A szerkesztésért és kiadásért a
főszerkesztő felel.

A „Helicon” Bánáti Nyomda R.-T.
nyomása.

A költő és kritikusai

Kiazim bey török költőnek ver-
seit lerántották a kritikusok. Erre
ő elküldötte agyvelejének Röntgen-
fotográfiáját a ledorongolónak,
hogy igazolja, mennyire tévedtek
ők s mennyire tehetséges költő ő.

A tudósok megállapították, hogy
a költő agyveleje fejlett, sulya te-
kintélyes lehet, tekervényei gyö-
nyörűen tagoltak, fejlettek. Ha az
értelmi fölényt az agyvelő sulya és
a tekervények tagoltsága jelenti,
akkor Kiazim bey, a poéta valóban
lángész.

Csakhogy ebben a tekintetben az
élettar. tudósai nem értenek egyet.

A hülyék agyveleje csakugyan
könnyebb, mint az épeszűké, de a
nagy emberek agyveleje nem min-
dig mulja felül a rendes sulyt.

Cromwell, Byron, Cuvier agyve-
leje majdnem két kilót nyomott,
viszont Napoleon agyveleje alig
érte el a rendes sulyt, az 1400
grammot.

Ugy rémlik tehát, hogy az agy-
velő sulya nem nagyon számít.
Néhány tudós pedig egyenesen azt
állítja, hogy az ember agyveleje
viszonylagosan sokkal kevesebbet
nyom, mint a majomé s a tengeri
nyul agyveleje viszonylagosan su-
lyosabb, mint a lő.

Szóval az értelmi kiválóság az
agytekervények sokaságában nyil-
vánul meg? A Sorbonne egyik ta-
nára a minap előadást tartott erről
a kérdéstről s erre a következtésre
jutott:

— Az agytekervények sokasága
tényleg bizonyos értelmi jelességre
vall, de nem hallgathatom el tisz-
telt hallgatóm előtt azt a tényt,
hogy a számár agyvelejének van
legtöbb tekervénye.

(Figyelmeztetés azoknak a köl-
tőknek, akik török kartársuk példá-
ját akarják követni és kritikusai-
nak be akarják küldeni agyvelejük
sikerült fényképét!)

— Nagyboldogasszony ünnepe. A
keresztény egyház holnap üli meg
Mária-istenanya, vagyis Nagyboldog-
asszony ünnepét. Az összes templo-
mokban délelőtt ünnepi istentisztele-
tek vannak. A hivatalokban és grá-
rakban ezen a napon nem dolgoznak,
az üzletek és bankok zárva lesznek.
A lapok nem jelennek meg.

• Városi és köztisztviselők az
„Igienna” uszodájában 10 leiert fü-
ródnek.

Beszámol a krassói magyarság mult évi tevékenységéről

A Bánási Magyar Párt egyik
legszebben működő tagozata a
krassómegeyi. Ez a tagozat —
mint már jelentették — az összes
megeyi altagozatok bevonásával e
hó 16-án, vasárnap, délelőtt tartja
rendes évi közgyűlését Oravicán és
ezen beszámol az elmúlt esztendő
eseményeiről. A közgyűlésen a te-
mesvári központ is képviselteti ma-
gát és megjelennek más testvértá-
gozatok küldöttei is. A közgyűlés
alkalmából az oravicai tagozat este
kilenc órai kezdettel műsoros tán-
cestélyt rendez a lővészkerthen. A
nagy érdeklődéssel várt estélyen a
Válk az asszony és Az antenna-

betyár című egyfelvonásos vigjáté-
kok kerülnek előadásra, melyeknek
szereplői Király János, Juhász
István, Lubostik Etus, Spitzer A.,
Urbán Erzs, Lösch Annus, Volek
A., Weisz Ernő, Weisz Terus, Bar-
tos Imre, Spitzer Tibor. Ezenkívül
Tamás Lujza zongoratanárnő zong-
goraszámokat ad elő, míg Kádár
Margit Balázs-nótákat énekel zong-
gorakísérettel. Az egyes számok
bekonferálását Szatmáry La-
jos dr. végzi. Műsor után tánc. Be-
leptidij tetszés szerint, az estély
tisza jövedelmét a tagozat kultur-
alapja javára fordítják.

LEÉGETT A LUGOSI DACIA
SZÁLLÓ. Tegnap délután Lugoson
nagy tűz pusztított, amely a város
központjában levő Dacia szállodát
elpusztította. A tűz délután öt óraker
kezdődött és rohamos gyorsasággal
terjedt. Féló volt, hogy a tűz az egész
utcasort elpusztítja és ezért a temes-
vári és karánsebesi tűzoltókat segít-
ségül hívták, akik csakhamar megér-
keztek. Hat órai megfeszített munka
után a tüzet este tíz óraker lokalizál-
ták. Az épület azonban teljesen a
lángok martaléka lett, a butorok egy-
részt idejekorán sikerült kimenteni.
A kár így is tíz millió lei. A szállo-
dát egy év előtt Wátz temesvári szál-
lodás vette bérbe és teljesen átalakí-
totta. A tűz Lugoson nagy pánikot
keltett és a szomszédos házak lakóit
is kilakoltatták. Szerencsére szélcsend
uralkodott és a tűzvész nem jött ki
katasztrófális méreteket. A tüzet rö-
vidzárlat idézte elő.

— A krassói prefektus beiktatása.
Holnap iktatják hivatalában Oravicán
D o n g o r o s i János új krassó-
megeyi prefektust. A beiktatást P e t e r
Julian dr. közigazgatási vezér-
felügyelő végzi, aki ma délbén Ora-
vicára utazik.

IDŐJÁRAS. A meteorológiai inté-
zet jelenti: Északnyugat felől eső vár-
ható élénkülő légáramlattal és a hő-
mérséklet lényegtelen változásával.

— Temesvárott hat közjegyző lesz.
Meglepetésként hat ez a hír, mert ed-
dig egy hallottuk, hogy a közjegyzői
intézményt meg akarják szüntetni,
most pedig megszervezték Temesvá-
rott a hatodik közjegyzőséget.

— Junian tárgyalásai Titulescu-
val. Junian volt igazságügyimi-
nister és Titulescu küszöböl, álló
velencei tanácskozásaihoz kü-
lönböző találgatásokat fűznek. Bi-
zonyos politikai körök szerint Titu-
lescun Junian arra igyekszik rábí-
ni, hogy vállalja el a nemzeti pa-
rasztpárt elnökségét. Az elnöki ál-
lás betöltésére ősszel a pártkon-
gresszuson kerül sor.

— Felöklelte és agyontaposta a bika.
Tegnap reggel hajnali öt óraker halá-
los kimenetelű szerencsétlenség tör-
tént Morávica községben, ahol egy
megvadult bika felöklelte P e g a
Miklós aradmegyei Kisgáj községbeli
gazdát. A megvadult bika a szarvára
kapta, majd a földre dobta és végig-
taposott a szerencsétlen emberen, aki
a szenvedett sérülések következtében
néhány óra mulva meghalt.

— Körmérvkezés a tengerészeti
napon Temesvárott. A román ten-
gerészet támogatására vasárnap or-
szágos tengerészeti napot rendez-
nek, mellyel kapcsolatban Temesvá-
rott két naps körmérvkezés lesz.
Szombaton délután három óraker kez-
dettel a Fratelia—Ilsa mérvkőzést
játsszák le, míg öt óraker a TAC—
Electrica csapatai találkoznak. A
Banatul-pályán lebonyolításra ke-
rülő mérvkőzések győztesei vasárnap
délután mérvkőznek. A vasárnap
meccsek a Ferencváros—Ripensia
nemzetközi mérvkőzés előtt kerülnek
lebonyolításra.

— Érdekes statisztika a bírák
nemzetiségéről. Régi panasz, hogy
a bíróságok tagjai nagyrésztben re-
gátiak, közöttük csak kevés van er-
délyi és bánási román, de kisebbsé-
gi a legkevesebb. A temesvári
ítélőtáblánál 14 regáti, három bán-
sági román, 3 erdélyi román, fő-
ügyészségnél 4 regáti, törvényszék-
nél 12 regáti, 3 bánási román, 1
erdélyi román, 5 kisebbségi, az
ügyészségnél 3 regáti, 1 kisebbségi,
a temesvári járásbíróóságoknál 9 re-
gáti, 1 bánási román, 2 kisebbségi.
bíró teljesít szolgálatot.

— Temesvárra visszahelyezett pénzü-
gyi tisztviselők. A pénzügyminiszter
a temesvári pénzügyigazgatóságtól
Bukarestbe áthelyezett G a l i u D e-
meter helyébe S r a m Jánost nevezte
ki föllenőrnek. Sram János régebben
már működött a temesvári pénzügy-
igazgatóságnál, ahonnan néhány év
előtt Kolozsvárra helyezték. S c a r b a
András pénzügyi ellenőrnek Tele-
ormanba történt áthelyezését hatály-
talanították és Scarba továbbra is
Temesvárott marad.

— Visszaköltözik a Belvárosba a
megeyi prefektúra. A bánási kö-
rmányzáság felállításával a vármegyei
prefektúra kénytelen volt a régi
helyiségeit elhagyni és a Temes-Bega-
palotába költözni. A kormányzáság
feloszlásával a régi vármegyeiháza
ismét felszabadul és a prefektúra oda-
már a jövő hónapban visszaköltözik.
A revíziós bizottság, amely továbbra
is működik, valószínűleg a megüre-
sedő Temes-Bega-palotába költözik.

— Életunt munkásnő. H u n y a d i
Antonia huszonegy éves munkásnő
tegnap délután rónáci lakásán ön-
gyilkossági szándékból kékköldat-
ot ivott. A mentők az eszméletlen
állapotban levő munkásnőt a köz-
kórházba szállították. Állapota su-
lyos. Miután nem lehetett kihall-
gatni, tettének oka eddig még is-
meretlen.

— Meghalt a templom tetejéről
lezuhan munkás. Megirtuk, hogy a
gyárvárosi Milleniumi templom te-
tőzetének javításánál dolgozó mun-
kások eszméletlen állapotban talál-
ták Biró Sándor tizenkilenc éves
eserépfedő munkást, aki galambva-
dászat közben hét méteres magas-
ságból a kupola padlására zuhant.
A szerencsétlen fiatalembert azon-
nal szállították a Begaszanaató-
riumba, ahol tegnap koponyaalapi
törés következtében meghalt.

* Aranyeret operáció nélküli is gyó-
gyit és kiujulástól megóv a Hae-
morsan! Olcsón kapható a gyógy-
tárakban.

* A nagyenyedi református Bethlen-
kollegium főgimnáziumának felvételi
rajokoztatója az 1931—32. iskolai évre.
Az intézetnek a mai nehéz viszonyok-
hoz mérten mélyen leszállított díjai
a következők: napi háromszori étke-
zésért évi díj 7000 lei, (van azonban
egy 4000 leies olcsóbb kategória,
amelyért az intézet ugyancsak jó mi-
nőségű kosztot biztosít a tanulóknak),
beiratási díj, évi tandíj, fenntartól
járulék összesen 4200 lei, bentlakási
díj évi 2800 lei, konviktusi felszerelési
díj 100 lei, fúrdési és kórházi díj
évente 110 lei. Kellőleg indokolt ese-
tekben az intézet kedvezményeket is
nyújt. Egyházi keresztlevel, állampol-
gársági bizonyítvány, ujjmoltási iga-
zolvány, születési anyakönyvi kivon-
at és az előző osztály elvégzéséről
szóló iskolai bizonyítványal, vala-
mint a válasz adáshoz szükséges fel-
tetyegzett borítékkal ellátott kéresei-
ket a folyamodók felekezeti különb-
ség nélkül, augusztus 25-ig küldhetik
be az intézet igazgatóságához. Része-
letes felvilágosítással érdeklődőknek
a temesvári református lelkesi hiva-
tal szolgál.

— Román egyházi bucsu az Erzsé-
betvárosban. Az erzsébetvárosi görög
keleti román hitközség szombaton,
augusztus 15-én, Nagyboldogasszony
napján, tartja meg templomi bucsu-
ünnepélyét. Délelőtt a görög keleti
templomban ünnepi istentisztelet lesz,
délután pedig a templom előtti téren
megtartják a szokásos néptáncot és a
különböző szórakozásokat. Este a
Weiszgerber-féle vendéglőben műso-
res előadást és táncmulatságot ren-
deznek.

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Nyáron

a világ közvéleménye szerint
Budapest a legszebb város
Az itt lévő

BRISTOL SZÁLLODA

új rendszere a közönség
tetszését megnyerte.

Napi 12 P.-tól kaphat
a szoba fekvésétől függőleg
lakást
és
elsőrendű teljes
ellátást.

jőjön, próbálja meg és mindig
csak hozzáunk fog szállni.

Bristol Szálloda
Budapest—Dunakorzó

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

TULSOK TÖRVÉNYT GYARTOT-
TAK. Vasilescu-Carpen kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy tulsok törvényt gyartottak és célja a törvénykezést az iparban és kereskedelemben egyszerűsíteni. Kilátásba helyezte az ipar hathatósabb támogatását, hogy a mezőgazdasági termékek első árai mellett a gazdátársadalom a kis jövedelemből is beszerezhesse ipari cikkeit és ezzel a fogyasztási krízist is csökkentse. Végül a miniszter utalt arra, hogy a kormány teljesen új ipari és kereskedelmi politikát kíván folytatni.

* **Beiratások a piaristagimnáziumba.** A temesvári piarista főgimnáziumban a közoktatásügyi miniszterium legújabb intézkedése szerint a beiratkozások aug. 25-től szept. 1-ig történnek délelőtt 9—12 óráig a keresztlevél, születési, osztály, újravizsgálási és a szülők állampolgársági bizonyítványai alapján. Beiratási és I. részlet tandíj címén 1320 lei, az I. osztályba iratkozók 1370 leit fizetnek. Veni Sancte és évmegnyitó szeptember 1-én 10 órakor, javítóvizsgálatok 1-én délután és 2-án egész nap, az I. osztályosok felvételi vizsgája, szept. 2-án reggel 8 órakor lesz a piarista főgimnázium épületében a román nyelvű előadások 3-án kezdődnek. A piarista konviktusban a megjelenés szept. 2-án.

— **A munkanélküli közezőmunkások kérése.** Tegnap délbén Todorescu Vazul és Pirovsky Károly vezetésével a munkanélküli közezőmunkások küldöttsége kereste föl Grossorean Kornél dr. főpolgármestert, akit arra kért, hogy a város folytassa az utcakövezési munkálatokat. A főpolgármester válaszában kijelentette, hogy érintkezés lép a mérnöki hivattal, amelytől jelentést kér, hogy milyen utcakövezési munkálatokra van még költségvetési fedezet. Amennyiben ilyen előirányzott, de még el nem végzett munkálatok szerepelnek a költségvetésben, azokat haladéktalanul elvéggeztetik.

— **A morenii szonda nem hagyja magát.** Moreniban ismét robbantási kísérlettel akarták a szondatűzet eloltani. A második kísérlet sem sikerült. Az egyik szonda kráterébe ötven kilo dinamit helyeztek el és a robbantóanyagot villamosáram segítségével robbantották fel. A robbantás óriási zaj közepette megtörtént, azonban a várt hatás ezúttal is elmaradt, a szondatűz vígan ég.

— **Brutális támadás történt egy fiatal munkásnő ellen a jözsefvárosi temető mögött fényes nappal.** A munkásnőt, aki hazafelé tartott, egy kérekpáros fiatalember megfogta és le akarta teperni. A nő védekezett és támadója közben össze-visszakarmolta, sőt ruháját is letépte róla. Segélykiáltásaira többen a dulakodás helye felé siettek, mire a támadó elmenekült. A rendőrprefektus figyelmébe ajánljuk, hogy nagyon üdvös lenne, ha a külső területeken is járőrök eirkálnának, mert a mostani nem az első eszt, hogy elvetemült emberek asszonyokat és fiatal leányokat is megtámadtak.

Kóró Pál heti krónikája

Elkészültek az új bankok,
az ötezer leiesek, —
új bankokról konstátalom:
mind utólérhetlen álom,
a drágák, a kedvesek.

Egyelőre százás bankó,
ó, mi édes, ó, mi jó,
nem baj, habár tépett, szakadt,
nem baj, habár piszkos, hasadt,
csak volna vagy száz kiló.

Végre, végre esendet teremt
a régvárt csendrendelet, —
anyós lármáz este, reggel,
száját semmi rendelettel
némitani nem lehet.

Gyászolnak a zsebtolvajok,
sorra tönkre mennek ők, —
zsebe üres polgároknak,
mert tartalmát már azoknak
elvitték adószedők.

Bélyeg miatt péksztrájk készül,
mondják: nekik ez nyomor,
hej, a sok pék nem henecegne,
ha válaszul úgy lehetne,
hogy sztrájkoljon a gyomor.

ABD EL KRIM MEGSZÖKÖTT
Párisban az a riasztó hír terjedt el, hogy Abd el Krim rifkabil fejedeleme, aki leveretése óta Reunion szigeten élt száműzetésben, megszökött. A híradás tudni véli azt is, hogy Abd el Krimnek sikerült visszaférni Marokkóba, ahol a rifkabil törzsek nagy lelkesedéssel fogadták. A hírt hivatalosan még nem erősítették meg, de nem is cáfolják. Ha a hír igaznak bizonyul, akkor a rifkabilok földjén hamarosan újból föllángolnak a harcok.

* **Az ipari munkaadók szindikátusa sorsjátékanak II-dik nyilvános húzása** 1931. augusztus hó 16-án, vasárnap d. e. 10 órakor lesz Temesvárott I. ker., Jenőherceg-utca 20. sz. alatt. Jelenlegi húzás főnyereménye egy ebédő és 200 ipari tárgy. A III-dik húzás szeptember hó 13-án tartatik, amelynek főnyereménye egy női szőrmebunda, IV-dik húzás október hó 18-án lesz és főnyereménye egy Bösendorfi zongora, V-dik húzás november hó 15-én tartatik, amelynek főnyereménye egy Buick autó. Minden egyes alkalomkor ezen főnyereményeken kívül 200 ipari tárgy sorsoltatik ki. Sorsjegyek az ipari szindikátusban kaphatók.

— **Védekeznek a hamiskártyások.** Még az elmúlt évben, ősszel történt, hogy Jung Ferenc, Pollák Géza, Guttman Bertalan, Gavrics Borisláv, Franz Traján és Kádár Péter ismert kártyások az itt a piros, hol a piros titított szerencsejátékkal kifosztották O b r a d o v Pál gazdát, aki akkor tért vissza Amerikából. A díszes társaság először leitatta a gazdát, akinek a megtakarított pénzét, 2500 leit és 500 dollárt elszedték. A temesvári törvényszék most tartotta meg az ügyben a tárgyalást, amelyen a kártyások tagadták a terhükre rótt eslekményt és mentőtanukra hivatkoztak. Miután újabb tanuk kihallgatása vált szükségessé, a bíróság elbalasztotta a tárgyalást.

Olesőbb lesz a gyufa ára,
örvend ennek minden zseb, —
ravasz a svéd és nem mulya,
mert kisebb lesz a skatulya
s benne gyufa kevesebb.

Multkor sirtunk: elolvadunk,
most jajgatunk: megfagyunk, —
folytonosan nyög az ember,
veszedsége, baja tenger
s közben mégis megvagyunk.

Sirtunk: a belföldi posta
drágább, mint a külföldi, —
hogy ne jajgassunk e végett,
a posta a különbséget
drágítással kitölti.

Sorra buknek most a bankok,
sorra elvész a betét,
a szegény most nagyon boldog,
öt nem bántják ilyen dolgok,
nem fájditja a zsebet.

Megszüntetnek iskolákat,
spórolás az olyasmi, —
ne tegyék ezt, hej, semmiképp,
mert maholnap nem tud a nép
adóintést olvasni.

— **A Ferencváros csapata Temesvárott.** Nagyszabású sporteseményben lesz része Temesvár közönségének vasárnap, amikor a budapesti Ferencvárosi csapat össze Temesvár proficsa patával, a Ripensival. A budapesti csapat vendégszereplésére mindenképpen nagy eseményt, attrakciót jelent, mert a magyar együttes csatársorának minden tagja többszörös magyar válogatott. A Ferencváros jelenleg nagyzerű formában van úgy, hogy minden remény megvan arra, hogy beváltja azokat a várakozásokat, amiket szerepléséhez fűznek. A temesvári proficsapat viszont szeretné kiköszörülni azt a csorbát, amit a Hungaria ejtett a nimbuszán.

* **Magyar vizumigazolványok,** amelyek Szent István hete előtt, tehát már most érvényesek, a Déli Hírlap kiadóhivatalában kaphatók. Ezek birtokában a vizum Budapesten utólag egyharmad áron váltható meg. Kedvezményes utazásra jogosító igazolványok ugyan csak a Déli Hírlapnál kaphatók. A Szent István heti kedvezményekről külön számolunk majd be.

— **Megvakította hűtlen szeretőjét.** Lugoson súlyos kimeneteli családi háborúság folyt le özevgy D u d á s Györgyné és a vele közös háztartásban élő L a d á n y i András között. Ladányi már hat éve lakott az asszonynál, akinek egész megtakarított pénzét elköltötte. Amikor az asszonynak nem volt több pénze, akkor egyszerűen faképnél hagyta. Ladányi Györgynét ez annyira elkésertette, hogy bosszút esküdt. Az egyik este azután megleste Ladányit az utcán és lúgkoldatot öntött a hűtlen férfi arcába. A marró folyadék azonnal kiégte Ladányi mindkét szemét. Súlyos állapotban a kórházba szállították.

♦ **A DÉLI HIRLAP BUDAPESTEN** állandóan olvasható a dunaparti Bristol szálloda halljában.

MA ALÁÍRJÁK A MAGYAR FONTKÖLCSÖNT. A magyar fontkölesön tárgyalásai kedvezően haladnak. A Neue Freie Presse értesülése szerint Párisban ma befejeződnék a tárgyalások Magyarország és a hitelő államok között és a fontkölesönre vonatkozó szerződés még ma aláírásra kerül.

— **Megszökött inas.** P l i s z Benedikt belvárosi borbélymester feljelentést tett a rendőrségen, hogy Illés nevű fiatal inasa az egyik fiókból háromszáz leit ellopott és azzal eltűnt. A megtévedt fiu kézrekerítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

* **Vidékiek figyelmébe!** Gyözödjék meg róla, hogy jól étkezni csak a Tiszviselő kenyhán (volt Kobelt-kert) lehet. Állandóan finom házikoszt kapható. Abonások házonkívül is felvételnek. Menü 25—30 lei. Vacsora étlap szerint 20 lei.

* **Vasárnap, 16-án a gyárudvar helyiségeiben lesz a WIZO nagy nyári ünnepélye.** A gyermekdélután 4 órakor kezdődik, lesznek gyermektáncok, gyermekjátékok, gyermektombola 200 nyeremmel stb. stb. A gyermekekkel egyenileg fognak foglalkozni, hogy azok jól is érezzék magukat. Mindenki hozza el tehát gyerekeit a délutánra, ha azt akarja, hogy a kicsinyeknek fejlethetetlen mulatságban legyen része. A nyári ünnepély este 9 órakor kezdődik. Az ünnepély keretében ingyen bemutatásra kerülő, „Tarka est” műsora a legnagyobb gonddal van összeállítva. Eddig még Temesvárott nem látott számok kerülnek bemutatásra és a jókedv és humor válaakozni fog szerzői számokkal. A szereplők közül felemlítjük: Magyar Esztit, Friedmann Sárít, Wittenberg Klárit, Fürstner Zitát és Csányi Zitát, akik magán számokkal és darabokban fogják tudásuk legjavát szolgáltatni. Vasa Jorgován operanékes fog egy operariát és két szerb népdalt előadni a szerb ifjuság tambura kísérete mellett. A rendező gárda Deutsch Irmával az élén, ki a magán számok zenei kíséretét is el látja, mindent elkövetett, hogy a műsor változatos és mulattató legyen. Zenéül sikerült megnyerni városunk ezidőszerint legjobb jazz együttesét, a TAC zenekarát, ami sokban fog a jókedv és kedély fokozásához hozzájárulni. Az estély rendezősége kéri azon hölgyeket, akik ennalóval járulnak hozzá a mulatsághoz, hogy a megígért tárgyakat, vasárnap délután 2 óráig a gyárudvar helyiségeibe sziveskedjenek elküldeni, ahol az átvételről gondoskodás történik. Megemlítjük még, hogy a gyermekdélutánon előadandó csoportos gyermektáncokat Janura G. Jenni tanította be. Különös érdekessége lesz az estélynek a kisipari kiállítás, számos értékes és érdekes látivalóival.

— **Zsebtolvajlásnak esett áldozatul.** H i l l e r Vilma aradi asszony, aki különböző ügyek elintézésé végett tegnap Temesvárott tartózkodott. Az idősebb hölgy délbén a belvárosi Spitzor-féle étteremben étkezett és amikor fizetésre került a sor, rémülten tapasztalta, hogy a kizitáskájában levő 5000 lei készpénze eltűnt. Azonnal a rendőrségre sietett és megtette a feljelentést.

Zsombolyán

ugyanakkor jelenik meg a Déli Hírlap,
mint

Temesvárott

TITKOS CSEKA NEMETORSZÁG-BAN. A kommunisták Berlinben az elmúlt napokban több merényletet követtek el rendőrszolgálat ellen. A rendőrség az erre vonatkozó nyomozások során kiderítette, hogy Berlinben oroszországi módra titkos cseka működik. Ennek nyolc csoportja van, amelyek mindegyike tizenöt tagból áll és valamennyi önállóan dolgozik. Számos kommunista letartóztatott. A vasuti merénylet tettesei után a nyomozást tovább folytatják. Valószínű, hogy rövidesen az egész német birodalom területén megszüntetik a kommunista párt működését.

— **Műsoros táncestély.** A Gutenberg mükedvelők augusztus tizenötödikén, szombaton, este félkilenc órakor a nyomdászotthon termében műsoros táncestélyt rendeznek. A változatos műsor a közönségnek kellemes szórakozást ígér. Beépítő-díj nincs, ellenben műsor megváltása kötelező.

— **Anyakönyvi hírek.** Születtek: Franzen Margit, Fejér László, Tassios Darinca, Grob Ede és Mária, valamint Pásztor István. Meghaltak: Szuják Sándor 19 éves és Metesan Iona 2 hónapos korában.

— **Az egészséges sportöltözködés.** Az elmúlt tavaszi mintavásár példájára az augusztus 30-án megnyíló lipcei őszi mintavásáron a sportcikkék kiállításával kapcsolatban értekezletet tartanak, amelyen különösen a sportfelszerelés és testápolás higiénájával foglalkoznak. Az értekezlet előadói: **Altrock dr.** egyetemi tanár, a lipcei testnevelő intézet vezetője és **Mallwitz dr.** miniszteri tanácsos. Hétfőn, augusztus 31-én két orvos a lipcei egyetem nagytermében előadást tart a torna és sportöltözködéssel és ennek keretében beszámolókat azokról a vizsgálatokról, amelyeket a cipő mint sportteljesítmények alapja irányában folytattak.

* **A székelyudvarhelyi római katolikus fiúnevelő intézet** az 1931-1932 tanévben bennlakásra felvessz jöviseletű növendékeket. Tanévi el-látási díj 7500 lei készpénzben. A szolid ellátási díj és gondos fel-ügyelet mellett előnye a fiúneve-lőnek a város klimatikus fekvése a Hargita lábánál. Székelyudvarhely fürdőváros is lévén, a gyermekei-keket kísérő szülők a féláru utazás kedvezményét igénybe vehetik. A fiúnevelő intézet kapcsolatos a majdnem negyedfél százados mult-ra visszatekintő magyar tannyelvű, nyilvánossági joggal bíró székely-udvarhelyi római katolikus liceum-mal (főgimnázium). A fiúnevelő intézetről prospektust, a liceumról (főgimnázium) tájékoztatást küld 10 lei válaszbélyeg ellenében a szé-kelyudvarhelyi róm. kath. fiúneve-lő intézet igazgatósága. Odorheiu, Jud. Odorheiu.

— **A halálba autózta.** Hamburg-ban megismétlődött az a borzalmas szerencsétlenség, amely tavaly Am-sterdamban a Schelde-folyón történt, amikor **Petrás Sári** magyar szí-nésznő életét vesztette. Egy gyáros este feleségével és két gyermekével autóján a kikötő hidján akart keresz-tülni. A hid javítás alatt áll és a soffőr nem vette észre a kitett piros lámpát. A sebesen haladó autó keresz-tül törte a tiltó korlátot és beleesett a vízbe. Az autó öt utasa odaveszett.

* **Ha Temesvárra jön,** kérje minde-nütt az ingyenes tájékoztatást. (Con-ducatorul prin Timisoara.)

Szombattól féláru vasuti jeggyel és utólagos olcsó vízzel lehet Budapestre utazni a Szent István-heti ünnepekre

A tradicionális fényű ünnepeket, amelyeket Szent István emlékeztére Magyarországon minden évben nagy pompával tartanak meg, ez évben is megismétlik. A Szent István hetet ebben az évben az egész világ érdeklődésének közepette különös fényű ünneplik meg Magyarországon. Az idegenforgalom előmozdítása céljából a Szent István hét alkalmából különböző utazási kedvezményeket engedélyeztek. Az ünnepekre utazó külföldiek előzetes vízum nélkül léphetik át a határt és a vizumot utólagosan hatvanhat százalék kedvezménnyel szerezhetik be. Ezenkívül a magyar vasutakon féláru utazási kedvezményt élvez az utazó közönség. Ezeket a kedvezményeket csak a rendező bi-

zottság által kibocsájtott igazolványok alapján lehet igénybe venni. Igazolványokat a Déli Hírnap kiadóhivatalában lehet kapni. A kedvezmények augusztus 15-től érvényesek. Az igazolványok azonban nemcsak utazási kedvezményekre jogosítanak fel, hanem azokkal a budapesti Népművelési Bizottság tanulmányi kirándulási sájn is díjmentesen lehet résztvenni, azonkívül az augusztus 16-án, 18-án és 19-én a városligeti zenehangversenyre belépőjegyül szolgálhatnak. Kétségtelen, hogy a Szent István heti ünnepek ezébben is olyan idegenforgalmi vonzerőt gyakorolnak, melyek az érdeklődők ezreit bírják rá a magyar főváros meglátogatására.

SZOMBATON MEGSZÜNİK A MAGYAR BANKKORLATOZÁS. Magyarországon a pénzügyi feszültség lényegesen javult. Az az idegesség, amely az embereket az ezüstpéngő elrejtésére készítette, megszűnt és tegnap már ismét volt Budapest aprópénz. Beavatott helyen ugy tudják, hogy szombaton reggel megjelenik a bankkorlátozásokat megszüntető rendelet. A betéteket feloldják és kivéve a meghatározott felmondási időhöz kötött betéteket, Budapesten bármilyen nagyságu betétet három napra föl lehet majd mondani. Vidéken ez a felmondás egy hét lesz.

* **Aranyér, végbélrepedés, végbélfájdalmak** ellen Haemorsan kup és kenőcs! Olcsón kapható a gyógytárakban.

— **A villám agyonujtott három gyermeket.** Bukovinában borzalmas vihar pusztított, amelynek emberáldozata is van. Cirui-mic községben a villám három gyermeket agyonujtott, nyolc embert pedig

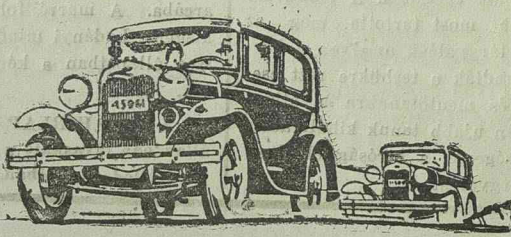
Nyári mosó ruhára való L. 12
Ivite mosóse yem L. 60
Grenadin schilling pöty L. 56
a Népáruházban
Belváros, Matel Corvin-utca 4.

megsebesített. Nagyon sok falu van, ahol a vihar az összes háztetőket lesodorta. Nagy vihar pusztított az ókirályságban is, különösen Dorohoi és Botosani megyékben, ahol a behordott termés java részét tönkretette.

A FORD-KARAVÁN folytatja utját városunk felé

BIZONYÁRA olvasta az újságokban, hogy egy Ford-teherkocsikból és Fordson-traktorokból álló kocsipark indult el demonstrációs körútra. Ezen karaván városunkon is át fog haladni, teljesen ingyenesen fogja bemutatni a szállítások különböző módjait és meg fogja Önöt győzni ezen autómobilok, teherkocsik és traktorok technikai tökéletességéről és teljesítmőképességük kiválóságáról. Most van az ideje! Ne késlekedjék tehát és telefonáljon nekünk, hogy bemutathassuk Önnek különböző modelljeinket. Kérésére szívesen elküldjük Önnek különböző modelljeink árjegyzékét is.

Prohaska Ede Fiai
Temesvár, Bonnáz-u. 21. Telefon: 16-03.

F. hó 17-én, délután fél 4 és 6 óra között az Appolló-moziban ingyen előadás lesz, amelyen a Fordművek gyártási eljárása stb. kerülnek bemutatásra.

Elvű tolvajok akik válogatás nélkül minden loptak

Hosszas nyomozás után a temesvári rendőrség három tagból áll veszedelmes betörőbandát leplezett le, amely az utóbbi hónapokban szárazos betöréseket és lopásokat követett el Temesvárott. A banda tagjai közül kettő, Bereniantu János és Budisan János közismert tolvajok rendőrökre kerültek, míg Bereniantu György a banda harmadik tagja elmenekült. A banditák eddig öt nagyszabású betörést és tizenkét kisebb lopást ismertek be. Az első betörést mintegy két hónappal ezelőtt Petrovici Kornél dr. gyárvárosi lakásában követték el, ahonnan mindenféle holmit vittek el, körülbelül 10.000 lei értékben. Azután egymást követték a betörések. Jártak Teszler Ignác gyárvárosi, Simu Iona postatisztviselő mehalai lakásában és szákmányuk összértékét meghaladja a huszonhatezer leit. Közben a lopások egész sorozatát követték el. Főképpen tyukok loptak, de a háztartási dolgokról sem feledkeztek meg, mert — saját bevallásuk szerint, — elvük az volt, hogy mindent, ami megmozdítható el kell vinni. Ezért a tyukokon kívül elvittek hordót, üstöt, ásót, kaptát, mindent, ami a kezükbe került. A loptott holmik nagyrészt, különösen az értéktárgyakat eladták, míg a többit megtalálták. Orgazdáik neveit azonban nem árulták el. Miután valószínű a bevallott betöréseken és lopásokon kívül még egyenéhány terhelte őket, a rendőrség folytatja a kihallgatásukat, egyben elrendelte a bujkáló Bereniantu György körözését is.

Értesítés

a Sváb Kereskedelmi és Iparbank R. T. betétesei és hitelezői részére.
 A kényszeregyezségi kvóta V. részlete (5%), mely f. é. szeptember 7-én esedékes, már most f. é. augusztus 18-tól kezdve minden délelőtti felvehető a bank főintézeténél Temesvár-Belváros, Boulevard Regina Maria 6 (a Banca Nationala-val szemben) és az illetékes fiókoknál.

Hirdetmény

A belvárosi gör. kel. szerb hitközség Templomi házában
Dom-tér 4 szám alatt
 egy
3 szobás, parkettás lakás,
 fürdőszoba és mellékhelyiségekkel f. évi szeptember hó 1-től 3 évre bérebe adó.
 Zárt ajánlatok 10 százalékkal ellátva 1931 év augusztus hó 20-ig a hitközség irodájában naponta benyújtandók.
 Az árverés eredményét és a lakás kiadását a hitközség fenttartja magának.
Az elnökség.

Rádió

Péntek. (Augusztus 14.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: A rádiózenekar hangversenye. 7 óra 10: A hangverseny folytatása. 8 óra: Rigoletto című operájának előadása. Budapest. 9 óra 15: Zenekari hangverseny. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 12 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 12 óra 5: Hangverseny Taksonyi Piroska (ének) és Vincze László (gordonka) közreműködésével. 12 óra 25: Hírek. 12 óra 35: A hangverseny folytatása. 2 óra 45: Arfolyamhírek. 4 óra 10: Üvegéből készült épületek. Knapp Oszkár dr. előadása. 4 óra 45: Hírek. 5 óra: Vigasztalás. Siklóssy Pál dr. novellája. 5 óra 30: Az első honvéde-gyalogezred zenekarának hangversenye az Erzsébet-téri kioszkból. 6 óra 45: Miért szép város Budapest? Jeszénszki Sándor előadása. 7 óra 15: Rella Gabriella magyar dalokat ad elő Bura Sándor és cigányzenekarának kíséretével. 8 óra 15: A szerelmi házasság című vígjáték előadása a studióból. Utána hírek, gramofonzene. 11 óra: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. Bécs. 4 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra: Az álomexpress című operett előadása. 11 óra: Táncczene. **Belgrád.** 11 óra 35: Gramofonzene. 12 óra 45: Könyvi zene. 7 óra: Cigányzene. 7 óra 40: Gramofonzene. 8 óra 30: Hangverseny. 10 óra 50: Divatos dalok. **Langenberg.** 8 óra: Vidám est. 10 óra: Hírek, majd kávéházi zene. **Milánó.** 7 óra 40: Gramofonzene. 9 óra: Tarka hangverseny. **Prága.** 7 óra 30: Ária és dalest. 7 óra 55: Tarka óra. 9 óra: Csellójáték.

Szombat. (Augusztus 15.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: Román és könnyű zene. 8 óra 20: Gramofonzene. 9 óra 45: Cselló és zongora együttes hangversenye. 10 óra 15: Táncczene a Lidó-medencéből. Budapest. 9 óra: 15: Hírek. 10 óra: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébánia templomból. Szentbeszédet mond P. Böle Kornél domokosrendi perjel. 11 óra 15: Görög katolikus istentisztelet. Szentbeszédet mond Melles Emil apátplébános. Utána a városi színház zenekarának hangversenye Radnai Erzsébet operaénekesnő közreműködésével. A hangverseny szünetében rádiókrónika. Elmondja Papp Jenő. 2 óra: Gramofonzene. 4 óra: A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja. 5 óra: Időjárás-jelentés, majd a Weidinger szalonzenekar hangversenye. 6 óra: Gellé Lajos és Urmössy Anikó előadástje. 7 óra: Pete Lajos nótái. Mórlicz Pál előadása Rácz Béla és cigányzenekarának közreműködésével. 8 óra: Sporteredmények. 8 óra 20: Operettzrízletek a budapesti operaház tagjaiból alakult zenekar előadásában Kármán Gizi és Somló József közreműködésével. Utána hírek, majd Radics Jóska cigányzenekarának hangversenye a Vadászkiút szállóból. Bécs. 3 óra 30: Délutáni hangverseny. 7 óra: Bittner Emilia dalestje. 7 óra 30: Sport hírek. 8 óra 50: Rádiószkecs előadása. 9 óra 45: A Kornold jazzzenekar hangversenye.

Belgrád. 11 óra 35: Gramofonzene. 12 óra 35: Déli zene. 7 óra: Gramofonzene. 8 óra: Énekhangverseny. 9 óra: Szórakoztató zene. 10 óra: Ária és dalest. 10 óra 50: Cigányzene. **Langenberg.** 8 óra: Könyvi zene. 10 óra: Hírek, majd gramofonzene. 12 óra: Jazz-band. **Milánó.** 7 óra 15: Szórakoztató ze-

ne. 7 óra 40: Gramofonzene. 10 óra 25: Táncczene. **Prága.** 7 óra: Katonazene. 8 óra 25: A Weinberger éneknégyes előadása. **Róma.** 8 óra 10: Gramofonzene. 9 óra: Operaelőadás. **Strassburg.** 7 óra: Könyvi zene. 7 óra 45: Gramofonzene. 3 óra 45: Orgonahangverseny. 10 óra: Táncczene.

Közgazdaság

A temesvári kereskedők memorandumuma a piaci árusítás megrendszabályozása ügyében

Megirtuk, hogy a város a temesvári piacok megrendszabályozására készül és az erre vonatkozó szabályzat kidolgozását már meg is kezdte. Ezzel kapcsolatban a temesvári kereskedők egyesülete memorandumot terjesztett be a városzhoz, melyben a különböző fűszerek és élelmiszerek piaci árusításának betiltását kéri. Indokolásuk szerint a mazsola, vanília, tarhonya, tézstanemű, vörös paprika és lekvár nem mezőgazdasági termények, hanem a törvény által is elfogadott ipari termékek, melyeknek árusítá-

sát kizárólag fűszerkereskedésekben engedélyezik és amelyek után a kereskedő súlyos adót fizet. De egészségügyi szempontból sem engedhető meg, hogy az utca pora érje ezeket az élelmiszercikkeket, amelyeknek kezelésére a legszigorubb egészségügyi szabályok vannak előírva. Azonkívül kéri a kereskedői elővásárlások korlátozásának megszüntetését is, egyben tiltakoznak a vásárlási tilalom déli tizenkét óráig való meghosszabbítása ellen, amikor a piacon már áru nem található.

Nagy forgalom, kevés haszon jelszóval zajlott le a temesvári nyári nagyvásár

A temesvári nyári nagyvásár külső méreteiben messzi felülhulta az összes idei vásárokat. A vásárra rengeteg állatot hajtottak be Temesvárra és a csekély számú vásárló közönség ugyancsak gazdag és bő választék felett rendelkezett. A nagy kínálat miatt az állatok árai is alacsonyok voltak és egy jó hátsólovat nyolc-tíz ezer leiert lehetett venni. Az igáslovak ára öt és hat ezer lei között ingadozott. Elszport célokra mindössze a hizlat és levágásra szánt lovak iránt volt kereslet, melyeknek az ára három és négy ezer lei volt. Szarvasmarhák iránt sem volt nagyobb érdeklődés és a tejelő teheneikért mindössze nyolc-tíz ezer leit kértek. Vágni való tehén ára 5000 lei volt. Nagy volt a felhajtás disznóban és malacokban is. A hizott disznó költséget 18-20 leit kértek, az éves disznók ára 1000 lei volt, míg a malacokat

kétszáz leiert vesztegették. Az állatvásár kis forgalmával ellentétben nagy volt a sürgés-forgás a vásár többi részeiben, ahol ember hátán tolongott, érdeklődött, de a pénzhány miatt csak kevesen vásároltak. Régente a nagyvásárban szerették be a gazdák a ruhaszükségletüket, a szükséglet ugyan még most is megvan, vételkedv is volna, csak hogy a pénz hiányzik és ezért az egymás mellett szorongó ruha és cipősátrak tulajdonosai sem csináltak vásárt. Pedig aránylag olcsón árulják portékájukat. A legnagyobb kereslet talán a mezőgazdasági szerszámok irányában mutatkozott, azonban itt is csak azt vette meg a gazda, amire feltétlenül szüksége volt. A legnagyobb forgalmat így mégis csak a rendőrség csinálta, amely egyre-másra kiemelte a tömegből a gyanus elemeket...

Magyarországon felfüggesztették az eladódott földbirtokok árverését. A magyar kormány ma rendeletet boesát ki, amely az eladódott földbirtokok ellen kitűzött árveréseket három hónapra elhalasztja. Ezzel kapcsolatban a legközelebbi napokban rendeletek jelennek meg a földterhermentesítéssel kapcsolatban.

Hausse a londoni tőzsdén. A Hoover-egyezménnyel kapcsolatban a londoni tőzsdén a közep európai értékek rohamosan emelkednek. Különösen emelkedést mutatnak egyes osztrák és magyar értékpapírok.

Állami garanciabank Magyarországon. A magyarországi bankok az egymás közötti szavatosság biztosítására tervbe vették a Garancia Bank létesítését. Az erre vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak. A bank létesítésében a nagyipar és a nagykereskedelelem is résztvesz. A Garancia Bank az állam felügyelete alatt fog működni.

Három budapesti bank fuziója. Budapesti jelentés szerint a Leszámitoló és Pénzváltó bank két nagy és régi bankvállalatot készült magába olvasztani. A két intézet nevét csak akkor hozzák nyilvánosságra, ha a fuzióra vonatkozó szerződés aláírásra kerül. A fuzió a kormány tudtával és hozzájárulásával történik és ha véglegessé válik, a három bank egybeolvadásával Magyarország egyik legerősebb pénzintézete létesül.

Tárgyalások a magyar pénzügyi helyzetről. Budapesti jelentés szerint a harminchármas bizottság tegnap tartotta első ülését, amelyen a kormány valamennyi tagja is jelen volt. W e k e r l e Sándor pénzügyminiszter három óra kerestül ismertette az ország pénzügyi helyzetét és az ezzel összefüggésben tett kormányintézkedéseket. Azután B e t h l e n István miniszterelnök politikai szempontból világította meg a gazdasági helyzetet.

Gazdasági politika. Az amerikai gyapottermelők szövetsége elhatározta, hogy az idei termés egy haromdat elpusztítja. Remélik, hogy ezzel megakadályozzák a gyapot árának zuhanását és a megmaradt gyapotot el tudják adni.

Megvalósul a magyar nemzeti alap eszméje. A p p o n y i Albert gróf, mint Budapestről jelentik, kijelentette, hogy a nemzeti valutaletét eszméje erősen halad a megvalósulás felé. Apponyi tegnap délelőtt tárgyalt a kormány tagjaival, majd a harminchármas bizottság pénzügyi szakértőivel. Délben másfél órán keresztül P o p o v i c s bankormánnyal folytatott megbeszélést, délután pedig résztvett egy tanácskozáson a budapesti városházán.

Franciaország is deficitel dolgozik. R o l l i n francia kereskedelemügyi miniszter közölte az újságírókkal, hogy Franciaország mérlege ebben az esztendőben állandóan növekvő deficitet mutat, mely az év végéig valószínűleg eléri a tizennégy milliárd frankot. Franciaország köteleessége tehát, hogy áru számára minél több piacot szerezzen és Oroszországgal is ezért kezdett el kereskedelmi tárgyalásokat.

Devizák árfolyama. Zürichben a lei 304.75, Párisban 15.20. Mai árfolyamok a következők: angol font 816, dollár 168.10, hollandi forint 67.97, dinár 2.99, francia frank 6.6050, olasz lira 8.81, cseh korona 4.9950, német márka 39.95, osztrák schilling 23.67, magyar pengő 29, svájci frank 32.85, belgas (öt belga frank) 23.52.

Remények a buzafronton. Gazdasági körök remélik, hogy a hadügyi kincstár legközelebb megkezdi a hadsereg részére szükséges buzavásárlást és ennek révén a buza árában emelkedést várnak. A buza árának csökkenése főleg a nagy pénzhányra vezethető vissza.

Brailai terményárak. (Augusztus 13. Déli zárlat.) Elsősztályu buza 295, másodosztályu 280 százkilónként kivitelű prémiaival leiben. Árpa 210-15, zab 230, tengeri 195, köles 235, borsó 380. Irányzat kissé szilárdul. Buza iránt némi érdeklődés mutatkozik.

Gabonaárak magánárfolyama. A napi terményárak a Dengl és Kleinmann gabonabizományi iroda jelentése szerint a következők: buza prémiummal 230-235 lei, prémium nélkül 140-145 lei, tengeri 250 lei, árpa 215 lei, zab 280 lei százkilónként. A lencse kilója 5.60 lei. Az irányzat a búzában tartott.

Mozi

Mozik mai műsora.

Belvárosi Capitol mozi: Alraune (Beszélő film.)

Forum mozi: Mesék az írógépről. (Beszélő film.)

Gyárvárosi Apolló mozi: A korvett kapitány. (Beszélő film.)

Szerkesztői üzenetek

Rónaci előfizető. Az új éropénz, amely Károly király képével van ellátva, nemrégiben került forgalomba. Az új husz leieseken a keltezés 1930. évről szól. A megőrzés végett éített husz leies tehát nem ritkaság — azaz mégis, de csak annyiból, hogy a szegény ember még a husz leiest is ritkán látja.

K. János, Boksánbánya. A munkások szindikátusa által kibocsájtott sorsjegyek ára husz lei.

Apróhirdetések

Apróhirdetés díja és eredménye.

Egyes szó ára:
Levelezés és házasság rovatban négy lei, vastagabb betűvel hat lei. Legkisebb hirdetés egyven lei.

Lakás, Adás-vétel, Alkalmazás és
Egyes rovatban három lei, vastagabb betűvel öt lei. Legkisebb hirdetés harmine lei.

Allásteresők szavankint két leírt írtnek, vastagabb betűvel három leírt. Legkisebb apróhirdetés husz lei, többszöri közlés esetén egyenkint tizenöt lei.

A hirdetés díj minden esetben előre fizetendő, mert számlakiírás és pénzbeszedő kiküldetése megdrágítja a hirdetést.

Jelzés hirdetések címét a kiadó hivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jellegével ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni a kiadóhivatalnak.

Apróhirdetéseket felvesz:
Belvárosban: Déli Hirlap kiadóhivatala, Szentgyörgy-tér 4.
Gyárvárosban: Kardos-trafik, Kossuth-tér és Gránátos-utca sarok.
Józsefvárosban: March-trafik, Kötel-tér.

Alkalmazás

Mindenes szakácsnő azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóban. (2147)

Agilis hölgyeket kerestünk könnyű akvizícióra. Személyes jelentkezéseket napoként d. e. 8-10-ig kérünk. Cim a kiadóban. (2121)

Allást keres

Angol, francia nőiszabász szakmában elsőrangú erő, elhelyezkedést keres. Cim a kiadóban. (2152)

Lakás

Utazó esinosen butorozott szobát keres a józsefvárosi állomás közelében. Cimeket „Utazó” jellegére a kiadóba kérek. (185*)

Izr. fiatalember utricsaládnál rituális teljes ellátást keres. Cimeket a kiadóba kérek. „Szolid” jellegére. (1860)

November 1-re keresek négy szobás lakást, teljes komforttal. Cimeket a kiadóba kérek „Pontos fizető 1931” jellegére. (1687)

Uri lakás 1. em. balkonnal 5 szoba, alkov, előszoba és mellékhelyiségek, kiadó november 1-ére. Bővebbet IV., Bulv. Carol (Hunyadi-ut) 15, a házmester-nél. (2076)

Szép butorozott különbejárattal szoba, fürdőszoba használattal kiadó. IV. ker., Hunyadi ut (Bulv. Carol) 39 a. I. em. (2161)

Uj hazban 3 helyiségből álló szuterén lakás szeptember 1-ére olcsón kiadó. I. ker., Palánka-utca 1. II. em. Vargáné. (2162)

A nótataragó

Oexel-Rónay Mihály báró
kis regénye a való életből

(5. folytatás)

Minden jog fenntartva.

Jegyenye tetéjében, ül a holló feketében.

Gyászruhája engem illet...

Nem engedte magát éjfélkor felváltatni, kerülte szeméit az álom. Rákezdett egy új nótára és reggelre már e mellett abrakoltak:

Esik a hó, csuszik a szán,
Esküvőre viszik babám.
Esküvőre viszik szegényt,
Mással kötik össze kezét.

A felkelő nap bágyadt sugara ragyogásánál azután átvette a majorbeli többi pásztor, s a fehérenp is, de a reggelire kalimpáló tanyai harang szavára egyszerre hirtelenül elült a nóta. Csupán a nagy hambár sárga falai verték vissza: ... kötik össze a kezét...

E pillanatban négy tüzes fakó repítette Aczélkay Dénes ménestestert könnyű szánon Dorozsmára, Szépjuliska násznagyanak. Ez volt a lakodalom legeslegeső kezdődése.

Hosszas alkudozásokra adta csak ki a menyasszonyt, amint mondta: „egészségben — boldogságra”, ezer darab ezüst forintot, egy darab angyalos arany, meg egy fehér-rosza nagy bokréta ellenében.

Ekkor felkurjantott Varjas Ilka: „Uj-ju-ju!” — a násznép rögtön tovább füzte:

Ujujujujuju, tilosba legelt a juh,
A menyasszony meglelte
A völgyben kilökte,
s elindult a templom felé.

A falubeli cigánybanda egyik fele hangja mellett, arra vették a lakodalmat nótákat.

Juliska az egész uton úgy érezte, mintha lelke feje felett szálldogálna, s mintha várna... mint mindig a Luca-gyűrű meglelte óta.

Mikor a Három Rózsabeli csökök után, magát Andrásnak ígérte, nagyon megörült az öregapja. Öregszüleje sem bánta, körülbelül aratásig. Akkro elkezdte szapulni András, hogy ilyen-olyan koldusfajta, világárvája, kihajtás óta felé sem néz. Mikor meg a nóták szárnyán szerelmeses vágyódását küldözgette Juliskának, Sárászüle azt a mérget csepegtette a lány lelkébe, hogy ne higgyen, mert mindez csak csapodárság, másnak szólnak a nóták. Ezért ez nem felelet rájuk.

De azt bölesen elhallgatta ama szüle, miként marta el egy este a csikóslegényt. Ehelyett folyvást Göbolyós Miskát emlegette, dicsérette, gazdaságát magasztalta.

Ez meg, amint októberben hazajött a katonaságtól, árnyékává szegődött a Juliskának.

Hirbe kerültek. Irigység, meg rosszakarát duzzasztották, hordták széjjel róluk a pletykát, András pedig nagyon, nagyon megbántotta a mátkáját, hogy Bödrövel nóta utján azt üzenete: este titkon hivta őt a szobájába, később zsebre gyürte keszkenőjét, őt magát meg kinótázta.

Miska éppen kezét kérte... az öregszüle rögtön adta, a lány pedig várt. Kivánsí volt az érzése, várta, hova fordul sorsa.

Odafejlődött, hogy a banda ráhuzta a templom előtt:

Ha bemegyek, ha bemegyek a templomba,

Rávetem: a szemem a papra.

Mondok neki olyan fogadást:

Soha rózsám, soha el nem hagyjuk egymast.

Aztán egy-kettőre kimondották a plébános ur előtt egymásnak Miskával a holtomiglan holtodiglant, azzal mentek megülni a lakodalmat.

Hazafelé a négy hangász András egyik bodogkori vig nótáját muzsikálta

Vigan vannak, vigan vannak lenni a faluban,

Ott mulatnak a legények vidám hangosan.

De ha én közbük állok, akkor kezdek csak lányok

Azt a nótát igazában: heje, huja, haj!

A Szatymázi-ut egyik tágas udvarában pedig ezalatt Parlangi Ágnes énekelte ki a kántor:

Nem régen születtem, már is el kell mennem,

Vár a rideg sir.

Szüleim szívére, fájó keservére, tudom nincsen ir.

Arra kérem Istenemet: Áldjon, védjen benneteket.

Mikor a káplán ur azzal végezte a beszentelést: requiescat in pace, akkor hat fehér ruhás hajadon azok, akik egykor Ágnes esküvőre vitték volna, vállára vette a kék koporsót, s énekelve megindult a temetőbe.

Egy vörösrózsakoszorus fehér fejfát vívő leány után, a falu bandája másikfele, közepében Putyora Végh András haladt. Négy hegedű kísérelte a bus nótázást: Két gyöngye volt a falunak, két virága.

Mind a kettő úgy vágyott a boldogságra.

El is vitték egyiket az esküvőre... A másikat, szép esendesen, most visszük a temetőbe.

VII.

Jó szerenese volt, hogy olvadásra változott az időjárás, sátor alatt tarthaták az udvaron a lakodalmat, különben nem fért volna el a vendég.

Egészen késő estig nagyon szépen folydogált a mulatozás. Akkor egy kis baj esett meg Virág Ferkóval. Elhözött a saját borából egy kulacsal és ittasságában azon kezdett veszekedni, hogy az a legjobb dorozsmai. Többen vitatkoztak vele, hogy ha dorozsmai, akkor vinkó, ha meg jóbor, akkor nem is dorozsmai.

(Folyt. köv.)

Adás-vétel

Eladó

sarokház, három nagy lakással, közeli a Belvároshoz, Bővebbet Jánosiné IV., Bem-u. 28. Herzl iroda. Telefon 16-04. (2114)

Megvételre

keresek szép családi villát, lehet főleg hat szobás lakással, gyümölcsös kerttel s lehetőleg parkirozóudvarral. Cimeket „Csak Erzsébetváros lehet” jellegére a kiadóba kérek (9814)

Vennék

teljes lakásberendezést: háló, ebédlő és uriszoba. Konyhát, üvegmenőt, porcellánt, konyhaedényt. Cimeket a kiadóba kérek „Alalmi vétel” jellegére (1690)

3 szoba

elegáns berendezése, ugyszintén mellékhelyiségek berendezése is sürgetően, olcsón eladó. Cim a kiadóban (2159)

Családi ház

új, szép két szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel és kerttel elkötözés miatt olcsón eladó. Bessenyei telep X. utca 15 sz. (2160)

GYERMEKEK!! Miky-maus-tül érkeztek. Láng Valy. Városháza-épület (1272)

Kerti nád-garnitúra jókarban olcsón eladó. Érdeklődni lehet Láng Valy üzletében, Városháza (1271)

Háromrészes garderober-szekrény, antik garnitúra, fa-állólámpa, bronzluszterek olcsón eladók Belváros, Jendherceg-u. 4. II. em. (1273)

Különféle

Diákok

teljes ellátást s gondozást nyerne nek finom uri családnál az új tanévben. Érdeklődők már most adják le címeiket, igényeiket stb. a kiadóban. „Tiszta és jó” jellegére. (1859)

Primaria Municipiului Timisoara. No. IV. 28778. din 30 Iulie 1931

Publicatiune de licitatie.

Primaria Municipiului Timisoara publica a doua licitatie pentru macinarea a 4 vagoane grau din recolectia anului economic 1929-1930, a Agronomiei municipale, pentru necesitate alimentare uzencilor si orfanilor din caminele municipale.

Licitatia se va tine in biroul de licitatie a municipiului etaj I. usa Nr. 39, la data de 29 August a. e., ora 10 a. m.

Ofertantii vor prezenta la aceasta data ofertele semnate, timbrate, inchise, sigilate cu ceara si provazute cu o garantie de 5 procentie in numarul sau efecte de stat din valcarea graului evaluandu-se la 300 Lei pro 100 kgr.

Macinusul se va executa in curcul anului 1931.

Graul de macinat se va ridica de adjudecatar dela agronomia municipale a losefin, care va livra si faina odata saptamanai, Sambata, franco pravalia butarului si caminelor respective dupa necesitate.

Caetul de sarcini se poate vedea zilnic la serv. economic al municipiului in orele oficiale.

La licitatie sunt admise morile de bransa care indeplinesc conditiunile caetului de sarcini si i-se vor conforma intocmai.

Executarea macinului si livrarea fainei se vor executa pe riscul amatorului.

Primaria Municipiului Timisoara.

Butorok
keményfahálósobák 12.000 leltől, egy-nyolcásobák 5500 leltől, valamint egyes butordarabok olcsón csakis
R. WINKLER-nél
kaphatók. Gyárvaros, 2. villamos végállomás, Bejárati Építődvar-utca.